

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål

Det er paradoksalt, at der i dag er fri adgang til med massiv offentlig støtte at søge almen undervisning på højskoler, aftenskoler, enkeltfagskurser osv., mens adgangen til at dygtiggøre sig og forberede sig til jobskifte eller advancement gennem erhvervsrettede kurser er betydelig mere begrænset.

Dette forslag indfører de nødvendige hjemler og tilskudsmuligheder til etablering af erhvervsrettet deltidsundervisning mod delvis betaling.

Der er i det danske uddannelsessystem tradition for, at væsentlige dele af et menneskes formelle uddannelse ligger i de unge år, inden den pågældende indtræder på arbejdsmarkedet. Dette gælder især uddannelse, der sigter mod kvalificering til arbejdslivet.

Endvidere er der en række jobrettede undervisningstilbud inden for både Undervisnings- og Forskningsministeriets og Arbejdsministeriets område. Der eksisterer statslige og kommunale institutioner for efteruddannelse af offentligt ansatte, og der organiseres og udbydes også efteruddannelse på helt privat initiativ. En kort oversigt over det samlede uddannelses tilbud til voksne er givet i afsnit 2.

I de kommende år vil det være nødvendigt at udbygge tilbuddene til den voksne befolkning om uddannelse, der sigter mod nye og ændrede arbejdsopgaver. Et løft i arbejdsstyrkens kvalifikationer vil bidrage til at formindske økonomiens balanceproblemer. Den samlede beskæftigelse vil kunne øges, og virksomhederne vil kunne få mulighed for at trække på mere kvalificeret arbejdskraft. I 1990'erne vil de faldende ungdomsårgange for alvor sætte ind, og størsteparten af den arbejdsstyrke, der er på arbejdsmarkedet i dag, vil derfor indgå i den arbejdsstyrke, produktionen skal bygge på langt ind i næste årtusinde. Det økonomiske råds formandskab har i en rapport i juni 1988 om strukturer og tilpasningsmekanismer på det danske arbejdsmarked understreget behovet for øget efter- og videreuddannelse af den del af arbejdsstyrken, der allerede er på arbejdsmarkedet.

Uddannelses tilbuddene til den voksne befolkning må hurtigt kunne omstilles og fornyes, og de bør gennemføres på den økonomisk mest forsvarlige måde. Det er derfor vigtigt, at det samlede rådgivningssystem bliver i stand til at opfange og bearbejde behov for fornyelser, der kan sikre et uddannelsesmæssigt følgeskab mellem uddannelsessystemet og den teknologiske og markedsmæssige udvikling. Valg af, hvilke uddannelsesområder og fag der skal tilbydes befolkningen, må derfor hvile på en bred faglig rådgivning.

I den erhvervsrettede voksenuddannelse forventes udbudt en række fag, som også tilbydes som led i samlede grunduddannelser. For sådanne fag er den faglige rådgivning gennemført, og de vil uden videre kunne udbydes uden yderligere faglig rådgivning. Skal der imidlertid ske en særlig tilpasning til en voksen målgruppe, vil der klart være behov for en fornyet rådgivning. Også udviklingen af nye uddannelses tilbud samt forslag til, hvilke fag der skal udbydes i medfør af lovforslaget, vil stille krav til faglig rådgivning.

Lovens område dækker over et bredt felt af uddannelser med forskellig rådgivningsstruktur, og en lang række rådgivende organer dækker hver dele af det fagområde, som lovforslaget omfatter. Alle disse organer vil blive inddraget i den faglige rådgivning i overensstemmelse med dansk tradition, men hensynet til den tværgående fleksibilitet og voksnes særlige behov vil antagelig medføre behov for en mere rationel og smidig rådgivningsstruktur, hvor også »spydspidsvirksomheder«, faglige organisationer og enkeltpersoner vil kunne stille forslag til faglig udvikling og prioritering. Den endelige beslutning om uddannelses tilbud i medfør af loven vil imidlertid være Folketingets vedtagelsen af de årlige finanslove.

Dette lovforslag har til formål at samordne og udbygge et bredt og varieret tilbud af *kompetencegivende deltidsuddannelser og enkeltfagskurser* til den voksne befolkning. Uddannelses tilbuddene skal som hovedprincip tilrettelægges, så der tages hensyn til voksnes forudsætninger og praktiske muligheder for at kombinere uddannelse og erhverv. Herved udbygges de allerede eksisterende muligheder for længere-